HARJUMAA OMAVALITSUSTE LIIT
UNION OF HARJU COUNTY MUNICIPALITIES

Harjumaa Omavalitsuste Liidu 2025. aasta tegevusaruanne

Harjumaa Omavalitsuste Liit (edaspidi nimetatud ka HOL) on 1. aprillil 1992 asutatud Harju maakonna valdade ja linnade vabatahtlik ühendus, maakondlik kohaliku omavalitsuse üksuste liit, mis tegutseb vastavalt kohaliku omavalitsuse üksuste liitude seadusele.

HOL liikmed

Liidu liikmeteks kõik Harju maakonna omavalitsused, haldusreformi järgselt 16 omavalitsust.

HOL organid ja büroo

HOL organid on vastavalt põhikirjale volikogu (üldkoosolek) ja juhatus. HOL tööd korraldab volikogu istungite vahelisel perioodil HOL juhatus ja esimees. HOL igapäevast tööd korraldab büroo, mida juhib tegevdirektor. Järelevalvet HOL juhatuse ning büroo majandustegevuse üle teeb revisjonikomisjon.

Volikogu

2025. aastal toimus HOL volikogul viis koosolekut (jaanuaris, veebruaris, aprillis, juunis ja septembris), kuivõrd oktoobris lõppesid volikogu volitused tulenevalt kohalike omavalitsuste uute volikogude valimisest. Neil koosolekutel arutati erinevaid päevakajalisi ning HOL eesmärkidega seonduvaid teemasid. Korduvad teemad olid maakonna arenguküsimused, haridusteemad, samuti rahandus- ja keskkonnaküsimused. Volikogu võttis vastu 8 otsust.

Juhatus

HOL juhatus oli aruandeaastal viieliikmeline. Juhatuse koosolekud toimusid igakuiselt (v.a. juulis ja augustis) kokku üheteistkümnel korral. Juhatuse koosolekutel võeti 2025. aastal vastu 27 otsust.

Büroo

Büroo tegevuse aluseks on Harjumaa Omavalitsuste Liidu põhikiri (kinnitatud HOL volikogu 14.06.2017 otsusega), juhatuse antud tegevusjuhised ning juhtorganite otsused. HOL volikogu poolt kinnitatakse büroo eelarve. Juhatuse poolt kinnitatakse tegevdirektori töötasu. Tegevdirektor kinnitab töökohtade koosseisu ja töötasud vastavalt eelarvele.

Komisjonid

Komisjonide koosseisud kinnitab juhatus, v.a revisjonikomisjon, mille moodustab volikogu.

- Arengukomisjoni peamiseks ülesandeks oli teha HOL juhtorganitele ettepanekuid Harjumaa arengut kavandavate ja selle elluviimist suunavate otsustuste tegemiseks, sh maakonna arengustrateegia ja sellest tuleneva maakondliku tegevuskava osas.
- Haridus- ja kultuurikomisjoni peamisteks teemaks oli Harjumaa traditsiooniliste ühisürituste korraldamine, maakonna ühistegevuse rahastamine ning maakondlike haridusürituste ja ainesektsioonide töö korraldamine 2025. aastal.
- HOL revisjonikomisjon kontrollib HOL majandustegevust ja eelarve täitmist.
- Harjumaa turvalisuse nõukogu peamiseks ülesandeks on suurendada maakonna ja kohalikul tasandil kohalike omavalitsusüksuste ja nende allasutuste, riigiasutuste, vabakonna ja ettevõtjate võimet teha koostööd turvalise elukeskkonna kujundamisel. 2025. aastal toimus nõukogul 1 koosolek.
- Harjumaa tervisenõukogul toimus 2025. aastal kolm korralist töökoosolekut ning üks veebipõhine otsustuskoosolek. Peamisteks teemadeks olid maakonna rahvatervise

valdkondade vajaduste ja arendustegevuse väljaselgitamine, Harjumaa tervise ja heaolustrateegia 2036+ koostamisprotsessi kooskõlastamine, tervisenõukogu eesmärgi ja tegevuste ülevaatamine. Samuti toimus Tervisetegu ja Tervisetegija konkursside ettevalmistamine ja nominentide hindamine.

- Harjumaa liikluskomisjoni peamine eesmärk on aidata Harjumaa omavalitsuste liiklusohutusega seotud probleemidega lahendamisele. 2025. aastal toimus komisjonil 2 koosolekut.
- Kohaliku omaalgatuse programmi (KOP) hindamiskomisjonil toimus 2026. aastal 2 hindamiskoosolekut. Kahte taotlusvooru esitati 2025. aastal kokku 182 projektitaotlust ning rahuldati 78 taotlust toetuste kogusummas 232 780 eurot. Programmi eesmärk on tugevate ja omaalgatusel põhinevate kogukondade tekkimine ja püsimine. Toetuse taotlejateks saavad olla avalikes huvides tegutsevad mittetulundusühingud ja sihtasutused. Programmi viiakse ellu kaks korda aastas toimuvate taotlusvoorude kaudu. Programmi eesmärgi täitmiseks antakse toetust tegevusteks, mis tugevdavad kogukonna identiteeti, loovad tõhusamat koostööd ning panustatavad kogukonnaliikmete teadmiste ja oskuste kasvu. Toetust antakse ka kogukonnaliikmetele vajalike teenuste pakkumiseks ja ühistegevust soodustavate avalikus kasutuses olevate objektide rajamiseks ja arendamiseks. Toetuse taotlejatele korraldati 2025. aastal enne taotlusvoore kaks infopäeva.
- Harjumaa giidide atesteerimise komisjoni peamiseks ülesandeks on korraldada Harjumaa giididele atesteerimise ja ühe osana giidide õppereis, mille käigus giidid läbisid praktilise giidieksami ja teisena Harjumaa giidide atesteerimise. Harjumaa atesteeritud giididega saab tutvuda Harjumaa Turism kodulehel www.visitharju.ee/spetsialistile.
- Konkursi „Harjumaa kaunis kodu“ hindamiskomisjonil toimus 2025. aastal üks hindamiskoosolek konkursile esitatud objektide hindamiseks. Selgitati välja kaunim eramu, maakodu ja ühiskondlik hoone maakonnas. Maakondlikule konkursile „Harjumaa kaunis kodu 2025“ esitasid seitse omavalitsust kokku 12 objekti, neist 5 eramut, 1 maakodu, 5 ühiskondlikku hoonet/ettevõtet ning üks objekt üleriigilisele konkursile „Elurikas aed“.

Eesmärgid ja tegevus

HOL eesmärgid ja tegevused 2025. aastal tulenevad põhikirjalistest eesmärkidest ja liikmete vajadustest ning HOL volikogu poolt kinnitatud eelarvest. HOL on vajalik omavalitsuste koostöö toimimiseks ja koostegevuse arendamiseks. Samuti on HOL eestvedaja omavalitsuste kohustuslike koostöövaldkondade korraldamisel, maakonna arengu kavandamisel ja regiooni pikaajalisel strateegilisel planeerimisel.

Arengu- ja väliskoostöö valdkond

2025. aastal valmis Harju maakonna liikuvusanalüüs, mis on sisendiks Tallinna funktsionaalse linnapiirkonna (Harju maakond) säästva linnaliikuvuse kava (SUMP) koostamiseks. HOL-i töötajad osalesid erinevate programmide, sh Interreg Kesk-Läänemere programmi, hindamiskomisjonide töös.

Toetati ja nõustati maakonna omavalitsusi erinevate projektide ja tegevuste ettevalmistamisel. Osaleti Läänemereriikide Subregionaalne Koostöö Võrgustiku (BSSSC) töös ja osaleti Soome maakondade planeerimisjuhtide Eesti visiidi korraldamisel.

Tööd jätkusid koostööprojektides:

- StoPWa – projekti eesmärk on sademevee puhastamine ehitus- ja lammutusjäätmete abil.
- BATS (Baltic Sea region Active mobiliTy Solutions – in darkness and all weather conditions) – projekti eesmärk on aktiivse liikuvuse planeerimise suutlikkuse suurendamine pimeduse ja halva ilmaga.

Alustati Kesk-Läänemere programmi väikeprojekti TwinReg (Improving Helsinki-Uusimaa and Harju TWIN REGion cross-border strategic planning, citizen service and cooperation frameworks) elluviimist peapartnerina.

Ette on valmistatud ja sisse antud projektitaotlus Tracer-X Kesk-Läänemere programmi. Projekti eesmärk on tõsta säästva liikuvuse osakaalu ja vähendada transpordist tekkivaid heitmeid.

Koostöös Tallinna Ülikooliga jätkub 2025/2026 õppeaastal kohaliku valitsemise mikrokraadi koolitusprogramm (neljas lend), milles eesmärk on üle Eesti kohalike omavalitsuste ametnike ja poliitikute arendamine ning nende poolt kohalike omavalitsuste rolli, juhtimise, teenuste korralduse, poliitikakujundamise loogika, riigiga koostöö ning finantsjuhtimise parem mõistmine.

Koostöös Eesti Linnade ja Valdade Liiduga, Tallinna Ülikooliga ja MTÜ-ga Polis valmistati ette ja viidi läbi Harjumaa V Omavalitsuspäev „Kogukonna, kohaliku omavalitsuse ja riigi koostööst kriisivalmidusel ning elanikkonna kaitsel“, mis toimus 26.09.2025 Anija mõisas.

Haridus- ja kultuurivaldkonnad

Haridus- ja Teadusministeeriumi vahenditega rahastati ja koordineeriti kokku 38 maakondlikku sündmust kokku 5 587 osalejaga.

HOL korraldas 38 maakondlikku õpilasüritust ja olümpiaadi. Osalejaid kokku 4 621.

Viidi läbi kuue mooduliga KOV haridustöötajate arenguprogramm “Hea hariduskorraldus”.

Koostöös Haridus- ja Teadusministeeriumi, Avaliku Halduse Arengukeskuse ja Harjumaa Aalushariduse Juhtide Ühendusega korraldati Harju maakonna alushariduse koostöökonverents. Korraldati Harjumaa kooli- ja lasteaiajuhtide ning omavalitsuste haridusspetsialistide võrgustike info- ja koostööpäevi.

Viidi läbi Harjumaa medaliga koolilõpetajate tunnustamine ning "Harjumaa tunnustatud kooli- ja lasteaia toit 2025" tunnustusüritus.

Toetati Harjumaa Spordiliidu poolt korraldatavaid võistlusi 17 erineval spordialal, suvespordipäeva Harjumaa omavalitsustöötajatele, liikumisharrastuse üritust “Presidendi matk“ ja Harjumaa omavalitsuste sammuvõistlust.

Koostöös rahvusooper Estoniaga viidi läbi Harjumaa teatripäev 2.04.2025, anti välja Harjumaa teatripreemia. 30.12.2025 korraldati traditsiooniline Harjumaa ball ning anti välja maakondlikud teenetemärgid, aukodaniku teenetemärk ja tunnustusmeened omavalitsuste töötajatele ja juhtidele nimetusega Holmerid.

2025. aasta esimesel poolel toimus üle 70 maakondliku XXVIII Laulu- ja XXI tantsupeo „Iseoma“ eelproovi. Peole pääses osalema 248 kollektiivi 5530 osalejaga. Peole eelnes tuletulemise programmi koostamine ja korraldamine Harjumaal, millest tegi ERR poole tunnise telesaate.

Osaleti maakonna rahvakultuuri kekseltside tööplaanide koostamisel, kultuurikorraldajatearengukava töögrupis, maakonna orkestrite tegevus- ja rahastusplaanide koostamisel.

Toetati mitme kollektiivi (Harjumaa keelpilliorkester ja segakoor K.O.O.R.) tegevust Omavalitsusmaja ruumes.

Rahvatervise valdkond

2025. aastal koostati koostöös kohalike omavalitsuste esindajate, tervisenõukogu liikmete ning valdkonna ekspertidega Harjumaa Tervise ja Heaolustrateegia 2036+. Aasta jooksul viidi läbi

põhjalik olukorra analüüs, koguti sisendit eri osapooltelt ning sõnastati ühised strateegilised prioriteedid. Välja kujunesid uued tegevussuunad järgmiseks 10 aastaks: tervist toetavate valikute soodustamine, kogukondade võimestamine ning tervisedenduse süsteemi korrastamine, et tervise ja heaolu teemad jõuaksid järjepidevamalt poliitilistesse otsustesse. Koostööprotsess lõi tugevama aluse koordineeritud tervisedendusele kogu Harjumaal.

2025. aastal jätkus ja viidi lõpule Harjumaa haridusasutuste kaardistus. Selle tulemused esitati Tervise Arengu Instituudile maakonna haridusasutuste analüüsi ja ülevaate koostamiseks.

Jätkus maakonna koolide ja lasteaedade nõustamine tervise ja heaolu teemadel ning toetati haridusasutusi tervist toetavate harjumuste kujundamisel. Koostöös Liikumisharrastuse Kompetentsikeskusega viidi läbi õues liikumist edendav maakonnaülene seminar lasteaedadele ning koolidele suunatud õues liikumise ja õuesõppe kampaania.

Haridusasutuste toitlustajatele korraldati veebikoolitus uute toitlustusnõuete tutvustamiseks. HOLi eestvedamisel viidi Lääne-Harju vallas läbi kaheksa haridusasutuse toitlustuse hindamine, millest viis pälvisid augustis tunnustuse „Harjumaa tunnustatud koolitoit 2025“.

Koordineeriti tervist edendavate tõendatud mõjuga ennetusprogrammide rahastust maakonna omavalitsustele. Samuti koordineeriti ja toetati tõenduspõhiste ennetusprogrammide rakendamist maakonna haridusasutustes (Seikluste Laegas, Liikuma Kutsuv Kool, VEPA, KiVa). Lisaks toimus kaks väärtuspõhise esmaabi õpetuse koolitust maakonna lasteaedade õpetajatele.

Panustati VATEK-i poolt algatatud vaimset tervist toetava paketi väljatöötamisse kohalikele omavalitsustele. Harjumaa tervisedenduse võrgustik kohtus erinevate koolitus- ja koostööseminaride raames, et vahetada häid praktikaid ja tugevdada koostööd.

Tööd jätkasid Harjumaa tervisenõukogu, Harjumaa eakate nõukogu. Tunnustati maakonna Tervisetegu ja Tervisetegija 2025 nominente.

Siseturvalisuse valdkond

Viidi läbi evakuatsiooniõppus Anija vallas, koostöös Sotsiaalministeeriumi ja Sotsiaalkindlustusametiga sotsiaalteenuste toimepidevuse ja kriisivalmiduse seminar „Kas oleme valmis?“. Korraldati koolitused lasteaednikele. „Väärtuspõhine esmaabi õpetus lasteaias“

Koostöös korraldati Harju-, Rapla-, Pärnu-, Järva-, Hiiu-, Saare- ja Lääne turvalisuse nõukogude maakondade ülene seminar.

Koos Harku valla ja Kaitseliidu Harju maleva esindajatega külastati Uusimaa 41. Maakaitsepäeva ja Uusimaa Reservohvitseride Liitu. Visiidi üheks eesmärgiks oli kogemuste vahetamine 2026.aasta Harju XXXI Maakaitsepäeva paremaks planeerimiseks.

Koostöös korraldati HARJUMAA NGTS Võrgustikutöö Festival ja Harjumaa V omavalitsuspäev Anijal.

Võeti osa Põhja-Eesti regionaalse kriisikomisjoni, Tallinna kriisikomisjoni ja korrakaitseametniku kutsekomisjoni tegevusest.

Tööd jätkasid Harjumaa Turvalisuse nõukogu ja maakonna liikluskomisjon.

NEET-noorte maakonnaülene toetamine

2025. aastal jätkus HOL-is kolme maakondliku projekti elluviimine, millel kõigil oli ühine eesmärk: maakondlikult koordineeritud tegevuse, noorte heaolu spetsialistide professionaalse töö ning läbimõeldud võrgustiku- ja ennetustöö kaudu suurendada Harjumaa noorte motivatsiooni ja konkurentsivõimet ning aidata vähemalt 25% projektides osalenud abivajavatest noortest tööturule.

Elluviimisel olid järgmised projektid:

- **Ida-Harju noorte tööhõive suurendamine ja hoidmine**; eelarve 846 951,55 eurot (Anija vald, Jõelähtme vald, Kose vald, Kuusalu vald, Loksa linn, Maardu linn, Raasiku vald)
- **Kesk-Harju noorte tööhõive suurendamine ja hoidmine**; eelarve 751 894,78 eurot (Rae vald, Saue vald, Viimsi vald)
- **Lääne-Harju noorte tööhõive suurendamine ja hoidmine**; eelarve 847 219,58 eurot (Harku vald, Keila linn, Kiili vald, Lääne-Harju vald, Saku vald)

Projektid kestavad kuni 2027. aasta lõpuni. Eesmärkide saavutamiseks on igas Harjumaa kohalikus omavalitsuses tööle võetud noorte heaolu spetsialist, kes teeb NEET-olukorras ja NEET-riskis noortega juhtumikorralduslikku tööd ning tegeleb koostöös teiste võrgustiku liikmetega ka ennetustegevustega.

HOL-is jätkasid projektide koordineerimist kaks koordinaatorit, kelle ülesanneteks on kontaktide hoidmine kohalike omavalitsustega, noorte heaolu spetsialistide toetamine ning maakonnaüleste kohtumiste, koolituste ja muude toetavate tegevuste korraldamine, mis aitavad kaasa projektide eesmärkide saavutamisele.

2025. aastal korraldati kahepäevane Harjumaa-ülene võrgustikufestival, kuhu olid kaasatud kõik valdkonnaülesed partnerid. Festivali eesmärk oli kujundada ühine arusaam võrgustikutöö olemusest ning selle olulisusest eelkõige NEET-noorte toetamisel.

Kohalike omavalitsuste toetamiseks toimusid ka maakonnaülesed laiendatud võrgustikukohtumised ning pakuti igakülgset ja vajaduspõhist tuge nii kohalikele omavalitsustele kui ka noorte heaolu spetsialistidele nende igapäevatöös ja projektide elluviimisel.

Tunnustamine

Harjumaa Omavalituste Liit jätkas teenetemärkide väljaandmist.

Harjumaa aukodaniku teenetemärgi pälvis:

- Arne Mikk - Eesti ooperikunsti arendamise ja hoidmise eest.

Harjumaa teenetemärgid anti järgmistele isikutele:

- Jaak Juske– Ajaloolane ning tulihingeline ajaloo populariseerija, kes on kirjutanud üle kolmekümne ajaloolise raamatu;
- Heli Jürgenson – XXVIII laulupeo „Iseoma“ kunstiline juht ning tunnustatud dirigent;
- Vladimir Arhipov – Maardu linnapea aastatel 1995-1996 ja 2016-2024 ning alates 2024. aastast Harjumaalt valitud XV Riigikogu liige.

Ühtlasi tunnustati 2025. aastal parimaid omavalitsustöötajaid. HOL tunnustusauhinna eesmärgiks on Harjumaa omavalitsustegelaste tunnustamine ja omavalitsuste koostöö arendamine.

Suure Holmeriga tunnustati järgnevaid isikuid:

- Riivo Noor – Anija vallavanem;
- Jaanus Saart – Lääne-Harju vallavanem.

Väikse Holmeriga tunnustati:
- Heli Tenslind – Raasiku vallavalitsuse sekretär;
- Bärbel Salumäe – Rae abivallavanem;
- Ilsia Väli – Anija vallavalitsuse referent;
- Merike Pihla – Kose vallavalitsuse sotsiaalnõunik.

2025. aastal korraldati maakondlik konkurss „Kaunis kodu“, Harju maakonna aasta tegijate tunnustamisüritus „Harjumaa tänab“ Kose Siidrifarmis, viidi läbi XXX Harju maakaitsepäev Kuusalus ning traditsiooniline jõustruktuuride ja omavalitsusjuhtide laskevõistlus Männiku lasketiirus. Ühise Võidupüha kui laskevõistluse korraldamise eesmärgiks on tihendada koostööd maakonna politsei, kaitseliidu ja teiste sisejulgeoleku alaste koostööpartnerite vahel.

HOL sai tunnustuse osaliseks

- Harku vallavalitsuse tänukirjaga suurepärase koostöö eest kultuurielu edendamisel;
- Eesti Rahvamajade Ühingu tunnustusega Kaheksakand koostööpartneri kategoorias;
- Eesti Laulu- ja tantsupeo tänukirjaga laulu- ja tantsupeo „Iseoma“ koostöö eest.
- Sotsiaalministeeriumi tänukiri panuse eest tervise ja heaolu edendamisel.

HOL poolt toetatavad tegevused

Jätkub maakonna kultuuriinfo koordineerimine (kogumine, säilitamine, loomine ja vahendamine). Põhikirjaliste eesmärkide täitmiseks toetas HOL 2025. aastal jätkuvalt Haiba Lastekodu, SA Harjumaa Ettevõtlus- ja Arenduskeskust (HEAK) ja Harjumaa Puuetega Inimeste Nõukoda, Harjumaa Spordiliitu. HOL osaleb maakondlike kultuuri- ja spordialaste ühisürituste korraldamisel.

Toetame ka erinevaid kollektiive, Harjumaa keelpilliorkester, folkklooriansambel „Pillipiigad“ ning ja segakoor K.O.O.R., kellel võimaldame tasuta kasutada oma tegevuseks, proovideks ja nootide hoidmiseks omavalitusmaja ruume.

HOL koolitusüritused omavalitsustöötajatele

22.–23. mail 2025 toimus Harjumaa omavalitsusjuhtide kevadseminar Hiiumaal. Seminari käigus tutvuti valla uute arenduste ja oluliste objektidega, sealhulgas Kärdla tervisekeskuse, Kärdla sadama ja Hiiumaa spordikeskusega. Arutelud keskendusid Hiiumaa uue üldplaneeringu koostamisele ning erinevatele jäätmekäitlusmudelitele. Lisaks külastati mitmeid saare kultuuri- ja haridusobjekte: Viscosa kultuuritehast, Ristna tuletorni, Käina elamuskeskust, Suuremõisa lossi ja Hiiumaa Ametikooli.

Koostöös Harjumaa Spordiliiduga toimusid augustis traditsiooniline Harjumaa kohalike omavalitsuste ja nende volikogude liikmete XXIX suvespordipäevad Lääne-Harju vallas, Paekalda Puhkekeskuses.

Majandusaasta

2025. aastal on positiivne tulem.
Maksevõime tase (likviidsuskordaja) 2025 aastal oli 4,9 (2024 aastal oli 10,1), mille võib lugeda heaks tulemuseks.

Omavalitsusmaja majandamine

2025. aastal saime rentida ruumid kahele ettevõttele.

Kinnistu ja hoone on majandatud heaperemehelikult. Jätkame siseviimistluse uuendamist.

Kokkuvõtlikud märksõnad 2025. aastast

Märksõnad 2025. aasta tegevusest:

- Osalemine Tallinna regiooni liikuvuse koostöömemorandumi raames tehtavas koostöös ja Rail Baltic juhtrühma töös;
- Kohaliku omaalgatuse programmi rakendamine maakonnas;
- XXVIII Laulu- ja XXI tantsupeo ISEOMA eelproovide ettevalmistamine, tuleteekonna korraldamine ja Harjumaa osalejate peole akrediteerimine;
- XXX Harju maakaitsepäev.
- Valmis analüüs Harjumaa omavalitsuste koostöömudeli välja töötamiseks HEV lastele teenuste pakkumisel.
- Jätkuvad kolm Harjumaa mitteõppivate ja -töötavate noorte (NEET) toetamise projekti.
- Valmis Harju maakonna liikuvusanalüüs.
- Valmis Harjumaa Tervise ja Heaolustrateegia 2036+.
- Viidi läbi KOV haridustöötajate arenguprogramm.
- Toimus Harju maakonna alushariduse koostöökonverents.
- Viidi läbi traditsiooniline teatripäev, kuld- ja hõbemedaliga lõpetajate tunnustamine, aasta tegijate tunnustamisüritus, maakaitsepäev ja maakonna aastalõpu ball.
- Toimus Harjumaa V Omavalitsuspäev (HOP 2025) „Kogukonna, kohaliku omavalitsuse ja riigi koostööst kriisivalmidusel ning elanikkonna kaitsel“.

Plaanid 2026. aastaks

Ettevalmistamisel on Harju maakonna aasta tegijate tunnustamine, 31. Harjumaa balli korraldamine, maakonna olümpiaadide ja aineühenduste töö korraldamine, noorte ja täiskasvanute kultuurisündmuste koordineerimine, konkursi „Kaunis kodu“ korraldamine, rahvatervise ja siseturvalisuse alase koostöö koordineerimine ja korraldamine maakonnas, väliskoostöö jne.

/ digitaalselt allkirjastatud /

Tanel Ots
HOL esimees